

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/363/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114209591
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7114209591.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Gizely Majerčák v spore žalobcov 1. H.. P. V., K.. XX.XX.XXXX, X. R. V., K.. XX.X,XXXX U. X. X. V., K.. X.X.XXXX, všetkých bytom Košice, Česká 45, všetkých zast. JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom, Advokátska kancelária, Košice, Štúrova 27, proti žalovanej Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, IČO: 00 606 707, zast. JUDr. Alenou Zadákovu, advokátkou, Advokátska kancelária, Košice, Kováčska 32, za účasti intervenienta Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 24C/131/2014-343 z 19.02.2019 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobcom p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu škody titulom pohrebných nákladov vo výške 3.054,18 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu o náhradu škody titulom náhrady pohrebných nákladov vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v 1. rade sumu 30.000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 30.000 eur a žalobcovi v 3. rade sumu 30.000 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcom v 1. až 3. rade priznal náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol o žalobe z 11.04.2014, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby zaviazal žalovanú zaplatiť im spoločne a nerozdielne náhradu škody vo výške 3.054,18 eur a každému zo žalobcov osobitne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur. Žalobu žalobcovia odôvodnili skutočnosťami, že 29.12.2011 bola H.. U. V., manželka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. a 3. rade privezená na oddelenie urgentného príjmu žalovanej cestou rýchlej lekárskej pomoci pre náhlu nevoľnosť, pocit tlaku na hrudi, zahmlenie pred očami, zhoršenie zraku a bolesti hlavy. Následne bola vyšetrená na internej ambulancii, v ten istý deň na neurologickej ambulancii a opäť na internej ambulancii. Dňa 30.12.2011 bola po predchádzajúcom gastrofibroskopiskom vyšetrení prijatá na II. chirurgickú kliniku, kde bola vyšetrená, pričom 31.12.2011 bola v ranných hodinách nájdená na toalete, kedy jej tlak krvi aj pulz boli nemerateľné, dýchanie nebolo prítomné, bolo zahájené oživovanie, avšak životné funkcie sa nepodarilo obnoviť a právna predchodkyňa žalobcov o 6:20 hod. daného dňa zomrela. Žalobcovia mali za to, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti ich nebohej právnej predchodkyňi došlo k porušeniu povinností žalovanej. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v oznámení o výsledku šetrenia konštatoval, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá štandardným spôsobom a

správne, nakoľko na internej ambulancii oddelenia urgentného príjmu žalovanej neboli využité všetky diagnostické možnosti na zistenie príčin bolesti hrudníka, čím došlo k porušeniu § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, podľa ktorého bola žalovaná ako poskytovateľ povinná poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Žalovaná nevykonala všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia alebo jej a so všetkými dostupnými poznatkami lekárskej vedy. Na základe uvedeného bolo v správnom konaní 6.9.2012 vydané rozhodnutie o uložení pokuty žalovanej vo výške 700 eur. Medzi zavineným konaním, resp. opomenutím žalovanej a smrťou právnej predchodkyne žalobcov je tak príčinná súvislosť, ktorá zakladá ich právo na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia žalobcov v dôsledku úmrtia člena rodiny. Vo vzťahu k náhrade škody žalobcovia žiadali nahradiť náklady spojené s pohrebom ich právnej predchodkyne. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy mali žalobcovia za to, že smrť manželky a matky je neodvratiteľným faktom, ktorý natrvalo, rozhodujúcim spôsobom pretrhol rodinné a citové väzby s manželom, ako aj oboma deťmi. Smrť alebo jej bola nečakaná a má dôsledky na existujúci súkromný život žalobcov, s čím sa vyrovnávajú len veľmi ťažko. Nemateriálne zadosťučinenie je preto absolútne nepostačujúce. Súd, vychádzajúc z § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 a § 15 Obč. zák. (ich znenie citoval), poukázal na to, že predmetom tohto konania bol nárok žalobcov na priznanie finančnej náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá im vznikla smrťou neb. H.. U. V. (manželky žalobcu v 1. rade a matky žalobcov v 2. a 3. rade), podľa cit. ust. Obč. zák. o ochrane osobnosti, ako aj nárok na náhradu škody. Nároky boli uplatnené proti žalovanej ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: 1. porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv žalobcov), 2. existencia ujmy v osobnostných právach a 3. príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý prívodiť ujmu na právach chránených ust. § 11 a nasl. Obč. zák. Konštatoval, že na právo na ochranu zdravia a života garantované článkom 40 Ústavy SR nadväzuje občianskoprávna úprava práva na telesnú integritu podľa § 11 a nasl. Obč. zák. v rámci ochrany osobnosti, avšak realizácia tohto práva v konkrétnostiach je daná ďalšími zákonmi. Právny základ pre ochranu tohto práva je daný najmä zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Zdôraznil, že právo na telesnú integritu ako súčasť všeobecného osobnostného práva pôsobí voči všetkým ostatným právnym subjektom s rovnakým postavením, teda aj voči všetkým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, či už ide o štát, obec, právnickú osobu alebo fyzickú osobu. Zo zmluvného vzťahu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktorého právny základ je daný práve zákonom o zdravotnej starostlivosti, vznikajú obidvom stranám práva a povinnosti. Pacient, ktorému sa poskytuje zdravotná starostlivosť, má predovšetkým právo na ochranu dôstojnosti a rešpektovanie jeho telesnej a psychickej integrity, humánny, etický a dôstojný prístup zdravotníckych pracovníkov, zmiernenie utrpenia, informácie súvisiace s jeho zdravotným stavom, informácie o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia zdravotnej starostlivosti. Podľa § 1 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), v znení účinnom v čase vzniku zmluvného vzťahu účastníkov, t.j. do 31.03.2005, tento zákon upravuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, postup pri úmrtí a výkon štátnej správy na úseku zdravotnej starostlivosti. Vychádzajúc zo znenia § 2 ods. 1, 9, 10, § 4 ods. 3, § 8 ods. 1 a § 9 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z.z., v danom prípade mal súd vykonaným dokazovaním nepochybne za preukázané, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nebola právnej predchodkyne žalobcov poskytnutá správne, pretože neboli bezodkladne vykonané všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a preto nebol zabezpečený správny liečebný postup. Poukázal na to, že v konaní nebolo sporné, že diagnóza alebo jej právnej predchodkyne žalobcov spočívala v disekcii aneuryzmy hrudníkovej aorty, ruptúre disekujúcej aneuryzmy torakálnej aorty nad chlopňami s rozšírením intramurálneho hematómu po bifurkáciu brušnej aorty (tzv. typ Stanford A). Táto diagnóza však bola zistená až pitvou alebo jej. Čo sa týka určenia času, kedy choroba prepukla, zo záverov znaleckého posudku mu vyplynulo, že krvácanie do perikardu (osrdcovníka), ako následok postupujúcej disekcie aorty, s vysokou pravdepodobnosťou začalo už dňa 29.12.2011 okolo 15,00 hod., t.j. už v čase prvého vyšetrenia právnej predchodkyne žalobcov u žalovanej. Uvedený záver opodstatňoval jednak pitevný nález u alebo jej pacientky - 500 g zrazenej krvi + 60 ml tekutej krvi v perikarde a jednak symptómy, ktoré sa u pacientky prejavovali

už v čase prvého vyšetrenia u žalovanej (poruchy videnia, bolesti brucha, vracanie, slabosť). Totožný záver učinil aj ďalší odborník, konzultant Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Q.. Q. P., ktorý uviedol, že disekcia bola rozsiahla už v deň prvých vyšetrení. Čo sa týka otázky, či symptómy, prítomné u pacientky, indikovali podozrenie na uvedenú diagnózu, uviedol, že je pravdou, že súdny znalec, ako aj ostatní oslovení odborníci sa zhodli na tom, že ide o vzácne ochorenie, s ktorým sa väčšina lekárov počas svojej celoživotnej praxe nestretne ani raz, pričom príznaky (symptómy) môžu byť necharakteristické a prekrývajúce sa so symptómami, ktoré sú charakteristické pre akútny koronárny syndróm (anginu pectoris či srdcový infarkt). Zo zdravotnej dokumentácie a záverov súdneho znalca mu však jednoznačne vyplynulo, že u právnej predchodkyne žalobcov boli už dňa 29.12.2011 v čase prvých vyšetrení prítomné niektoré príznaky tejto choroby a to poruchy videnia, bolesť v krku, slabosť, bolesť brucha. U pacientky teda neboli prítomné všetky prejavy, ktoré sú typické pre disekciu aorty, ale niektoré príznaky prítomné boli. Poruchy videnia vznikajú práve v súvislosti s postihnutím krčných artérií. Ako uviedol súdny znalec, u skúseného lekára, ktorý sa v minulosti už s podobným prípadom stretol, mali príznaky, ktoré boli u pacientky prítomné, vzbudiť podozrenie na disekciu aneuryzmy. Zdôraznil, že požiadavka postupovať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti „lege artis“, t.j. v súlade s dostupnými poznatkami lekárskej vedy, tvorí pilier lekárskeho povolania. Právny základ tejto požiadavky je vyjadrený v Etickom kódexe zdravotníckeho pracovníka tak, že poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s právnymi predpismi, v súlade s dostupnými poznatkami lekárskej vedy a biomedicínskymi vedami, s prihliadnutím na technické a lekárske vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom sa zdravotná starostlivosť poskytuje. V rámci svojej odbornej spôsobilosti a kompetencie vykonáva zdravotnícky pracovník preventívne výkony, diagnostické výkony, liečebné výkony spôsobom zodpovedajúcim súčasným poznatkom lekárskej vedy. Pre posúdenie, či zdravotnícke zariadenie splnilo povinnosť poskytovať zdravotnú starostlivosť „lege artis“, t.j. v súlade s dostupnými poznatkami lekárskej vedy, je potrebné vymedziť, čo možno pokladať za súčasné poznatky lekárskej vedy a zároveň, kedy je možné požadovať, aby tieto poznatky boli skutočne aplikované v lekárskej praxi. Za poznatky lekárskej vedy sa pokladá všetko, či lekárska veda dosiahla; samozrejme, využiteľnosť resp. aplikácia týchto poznatkov v praxi je podmienená aj inými aspektmi ako medicínskymi. Vo všeobecnosti, z hľadiska vymedzenia pojmu „lege artis“, treba brať do úvahy tie medicínske poznatky, ktoré sú obsahom výučby na lekárske fakultách a sú uznávané odbornou lekárskou obcou, v odbornej lekárskej tlači, na konferenciách a kongresoch. Za porušenie požiadavky poskytovať zdravotnú starostlivosť „lege artis“ je preto možné považovať napríklad nedostatočnú odbornosť (napr. neatestovaný lekár, nedostatok praxe, excés, t.j. vybočenie z prislúchajúceho oprávnenia atď.), preceňovanie vlastných schopností (nevyžiadanie konziliárneho vyšetrenia v prípade, kedy malo byť vyžiadané, neskoré odoslanie resp. neodoslanie pacienta na nadväzujúce vyšetrenie, neskoré odovzdanie alebo neodovzdanie pacienta do starostlivosti odborníkov iného odboru, podcenenie informácií o akútnom stave, neskoré zabezpečenie hospitalizácie, nezabezpečenie včasného prevozu na kvalifikovanejšie pracovisko atď.), ďalšie odborné chyby (zanedbanie určitých príznakov, nevykonanie nutných diagnostických výkonov, nesprávna interpretácia výsledkov vyšetrení atď.), technické chyby, zlyhanie zručnosti a pod. V danom prípade zo záverov súdneho znalca, ako aj ďalšieho odborníka - konzultanta Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou mal za zrejmé, že súčasné medicínske poznatky podrobne popisujú príčiny, príznaky, diagnostické metódy, ako aj liečebné postupy pri diagnóze disekujúcej aneuryzmy aorty. Súd zastával jednoznačný záver, že z objektívneho hľadiska je preto irelevantné, či je dané ochorenie vzácne, že väčšina lekárov sa počas svojej celoživotnej praxe s ním nestretne, resp. že v danom čase a na danom mieste sa nevyskytoval lekár, ktorý by mal skúsenosť s podobným prípadom. Mal za irelevantné, že žiaden z vyšetrujúcich lekárov (internista, neurológ, chirurg) nemal podozrenie na túto diagnózu (ako uviedol súdny znalec, ako aj Q.. Q. P. „na túto diagnózu sa nepomyslelo“). Za porušenie požiadavky poskytovať zdravotnú starostlivosť „lege artis“ je preto v danom prípade možné považovať nedostatočnú odbornosť. Ako súdu napokon vyplynulo z vykonaného dokazovania, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou uložil žalovanej povinnosť usporiadať pre lekárov pracujúcich na oddeleniach centrálného príjmu odborný seminár na tému štandardné diagnostické a terapeutické postupy pri bolestiach na hrudníku, diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku s akcentáciou na problematiku disekujúcej aneuryzmy aorty a jej polyformnej symptomatológie zasahujúcej do pôsobnosti mnohých medicínskych odborov. Súd v tomto smere (len na okraj) dodal, že zo znaleckého posudku je zrejmé, že symptómy, prítomné u pacientky, boli viac typické pre anginu pectoris či srdcový infarkt. Súdny znalec uviedol, že na bezpečné potvrdenie, resp. vylúčenie týchto diagnóz s maximálnou možnou istotou, je potrebné vykonať vyšetrenie kardiošpecifických enzýmov, tzn. Troponinu T alebo N. Ani tieto vyšetrenia však vykonané neboli. Boli vykonané len EKG a neurologické vyšetrenie, so

záverom, že „klinický ani EKG nález tohto času pre akútny koronárny syndróm ani pľúcnu embolizáciu nesvedčia“. Z vykonaného dokazovania (výsledkov pitevného nálezu) súdu nesporne vyplynulo, že tieto diagnózy skutočne u pacientky zistené neboli. Súd sa touto otázkou zaoberal len z toho hľadiska, že hoci symptómy poukazovali skôr na akútny koronárny syndróm, žalovanej postačovalo pre jeho „vylúčenie“ EKG vyšetrenie a neurologické vyšetrenie, napriek tomu, že pre jeho bezpečné vylúčenie by bolo potrebné vykonať aj ďalšie vyšetrenie. Z hľadiska vykonania všetkých zdravotných výkonov, potrebných na určenie správnej choroby, zo záverov súdneho znalca jednoznačne vyplynulo, že existujú tri vyšetrenia, ktorými sa dá diagnóza disekcie aorty najbezpečnejšie určiť. Sú nimi: 1. transesofageálne echokardiografické vyšetrenie (ultrazvukové vyšetrenie aorty sondou zavedenou do pažeráka, 2. kontrastné CT vyšetrenie (vyšetrenie počítačovou tomografiou s predchádzajúcim vstriknutím kontrastnej látky do krvného obehu pacienta) a 3. vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou. Každé z týchto vyšetrení by odhalilo prítomnosť disekcie aorty s takmer 100 % istotou. Na vyšetrenie množstva tekutiny v perikarde postačuje klasické transthorakálne echokardiografické vyšetrenie. Poukazoval na to, že v danom prípade nebolo vykonané ani jedno z týchto troch vyšetrení. Z hľadiska ich aplikovateľnosti v praxi pritom z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že metódy diagnostiky disekcie aorty boli u žalovanej ľahko dostupné. Žalovaná disponovala všetkými tromi zariadeniami na vykonanie týchto diagnostických metód. CT vyšetrenie a vyšetrenie magnetickou rezonanciou mohli byť vykonané už dňa 29.12.2011, aj v čase po 16,00h hod., t.j. po pracovnej dobe. Echokardiografické vyšetrenie, vzhľadom na neprítomnosť odborníkov po pracovnej dobe, mohlo byť vykonané nasledujúci deň, 30.12.2011. Zhrnúc uvedené urobil záver, že v dôsledku nevykonania (aspoň niektorého) z uvedených vyšetrení, lekári žalovanej nezistili správnu diagnózu a pacientku dňa 29.12.2011 pustili domov. Správnu diagnózu nezistili ani nasledujúci deň, kedy sa pacientka pre pretrvávajúce ťažkosti opätovne dostavila k žalovanej a pre bolesti brucha, vracanie a nevoľnosť bola hospitalizovaná na II. chirurgickej klinike, kde po 18 hodinách umrela. Ako vyplynulo zo záverov súdneho znalca, disekcia aorty je akútny, život bezprostredne ohrozujúci stav, ktorý vyžaduje okamžitú hospitalizáciu, urgentnú operáciu a následnú intenzívnu pooperačnú starostlivosť v trvaní niekoľkých dní až týždňov. Nezistenie správnej diagnózy viedlo k tomu, že zdravotnícky personál žalovanej nezvolil správny liečebný postup, zodpovedajúci disekcii aorty - prevoz na Kardiochirurgickú kliniku VÚSCH v Košiciach a okamžitý kardiochirurgický operačný výkon, zvolený v závislosti od zisteného rozsahu disekcie: a) suprakoronárna náhrada asendentnej aorty (náhrada postihnutej úseku vzostupnej aorty), b) náhrada vzostupnej aorty a koreňa aorty vrátane aortálnej chlopne (Bentallova operácia), c/ parciálna alebo totálna náhrada aortálneho oblúka (vrátane náhrady vzostupnej aorty), d/ náhrada aortálneho oblúka spolu s implantáciou stentgraftu do descendentnej aorty. Podľa záverov súdneho znalca, v prípade takéhoto (správneho) postupu by nádej na prežitie pacientky bola približne v rozsahu 70 - 75 % v období od operácie do prepustenia z nemocnice. K existencii nemajetkovej ujmy, ako ďalšieho predpokladu - ujmy na osobnostných právach, súd vo vzťahu k otázke dôvodnosti základu uplatneného nároku, ako aj vo vzťahu k otázke danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcov poukázal na právnu argumentáciu, ktorá vychádza z ustálenej súdnej judikatúry, a to z článku 8 odseku I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. súdu vyplynulo, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povestí človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je toto právo zakotvené v čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom a v článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku. Zhrnúc uvedené, čo sa týka existencie ujmy na osobnostných právach, vykonaným dokazovaním mal súd nesporne za preukázané, že medzi nebohrou H.. U. V. a žalobcom v 1. rade ako jej manželom a rovnako aj žalobcami v 2. a 3. rade ako jej synmi v čase jej smrti existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života v takej intenzite, že smrť manželky a matky zasiahla do práva žalobcov na súkromie a rodinný život. Žalobcovia utrpeli vážnu citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty najbližšej osoby a nenávratne stratili možnosť udržiavať a rozvíjať vzťahy, založené na silných citových väzbách. Súd mal za preukázanú prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb medzi žalobcami a nebohrou, výsostne na emocionálnom základe. Smrť manželky a matky bola pre žalobcov

traumatizujúcim zážitkom, ktorý sa prejavil v ich psychike vo forme smútku zo straty blízkej osoby, ktorý smútok neustále pretrváva. Žalobcovia s nebohou tvorili plne fungujúcu rodinu, s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami a z nečakanej smrti doposiaľ prežívajú pocity úzkosti, smútku, zúfalstva. Odo dňa smrti manželky a matky stratili možnosť viesť s ňou súkromný život, stratili možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov a túto stratu doposiaľ prekonávajú s ťažkosťami. Ide o stav trvalý a nenapraviteľný. Trauma, ktorú žalobcovia utrpeli, je neodstrániteľná. Ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v peniazoch nevyčísliteľná. Možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu pozostalých formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Uviedol, že je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumy predstavuje pre nich smrť blízkej osoby, ktorú stratili v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Urobil záver, že nemajetkovú ujmu, ktorú žalobcovia utrpeli, nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady; žalobcom doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Po ustálení záveru, že boli splnené všetky predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, sa súd zaoberal výškou náhrady za nemajetkovú ujmu. Pri úvahe o primeranosti a výške priznanej náhrady prihliadol na typ príbuzenského pomeru medzi žalobcami a zomrelou, ktorí boli rodičmi žalobcov, na ich vek, ako aj intenzitu ich vzťahov. Ako mu nesporne vyplynulo z vykonaného dokazovania, medzi žalobcami a nebohou existovali intenzívne interpersonálne väzby postavené na vysoko pozitívnom emocionálnom základe. Žalobca v 1. rade a nebohá žili v čase jej smrti už 27 rokov v harmonickom manželskom zväzku a bývali v spoločnej domácnosti spolu s mladším synom - žalobcom v 2. rade, ktorý bol v tom čase síce plnoletý (20 ročný), avšak odkázaný výživou na rodičov, pretože študoval prvý semester vysokej školy. Manželia boli v aktívnom veku (žalobca mal 56 rokov a nebohá 52 rokov), obaja pracovali. Nebohá bola zdravá, v dobrej kondícii a hoci štyri roky pred smrťou začala pracovať v zahraničí, na kvalitu vzťahov táto skutočnosť vplyv nemala. Ako mal za zrejmé z výpovedí žalobcov, členovia rodiny sa veľmi ľúbili a ako rodina spolu intenzívne trávil voľný čas, mali mnoho spoločných aktivít, pomáhali si navzájom, zaujímali sa o seba. Žalobca v 3. rade mal v čase smrti svojej matky 26 rokov a hoci už 3 roky (po skončení vysokej školy) nežil s rodičmi a bratom v spoločnej domácnosti, vzťahy s matkou ostali nadštandardné. Naďalej ostali v úzkom kontakte, pravidelne si telefonovali a vždy, keď to bolo možné, stretli sa. Žalobcovia zhodne vypovedali, na akej úrovni sa nebohá zhostila role manželky a matky; obeťavo a s láskou sa venovala domácnosti i deťom a keď nastal útlm po finančnej stránke a žalobca v 1. rade už nemal dostatočný príjem z podnikateľskej činnosti, neváhala a našla si prácu v Anglicku. V danom prípade bol preto významnou okolnosťou aj fakt, že nebohá umrela v čase, kedy jej syn, žalobca v 2. rade ešte nebol schopný sám sa živiť, pričom príjem nebohej značne zvyšoval životnú úroveň celej rodiny. Hoci žalobca v 3. rade bol už v tom čase zárobkovo činný, jeho nástupný plat po skončení vysokej školy bol pomerne nízky, pričom nebohá mu aj naďalej i po tejto stránke vypomáhala, napríklad mu kúpila aj jeho prvé auto. Nebohá mala výborný vzťah aj s priateľkou žalobcu v 3. rade, pričom po jej smrti sa žalobcovi v 3. rade narodil syn. Žalobca v 3. rade preto prirodzene pociťoval smútok a ľútosť, že sa jeho mama nedožila vnúčaťa. Zhrnúc uvedené, po vyhodnotení všetkých okolností daného prípadu uzavrel, že suma 30.000 eur pre každého zo žalobcov je primeraná a predstavuje optimálne a účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu do práv žalobcov. Súd pri rozhodovaní o tejto otázke prihliadol aj na judikatúrnú činnosť súdov, ktorá vytvorila rámcový podklad, v ktorom je možné sa orientačne pohybovať. Súd tiež konštatoval, že hľadiská vyplývajúce z § 13 ods. 3 Obč. zák., t.j. závažnosť (intenzita) vzniknutej ujmy a 2. okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, sa dotýkajú všetkých troch žalobcov v rovnakom rozsahu. Súd nezistil žiadne skutočnosti na strane žalobcov, ktoré by odôvodňovali záver, že by niektorému zo žalobcov patrila, či už vyššia alebo nižšia náhrada nemajetkovej ujmy. Intenzita vzťahu žalobcov s nebohou bola s ohľadom na najužšie príbuzenské vzťahy obdobná. Žalobca v 1. rade nenávratne stratil životnú družku, s ktorou zdieľal spoločný život 27 rokov a vychoval s ňou dve deti. Žalobcovia v 2. a 3. rade v podstate v porovnateľnom veku stratili nenávratne svoju matku, ktorá sa od narodenia do dospelosti o nich starala a vychovávala ich. Súd za takýchto okolností nevidel dôvod nato, aby zo svojej moci diferencoval, že vzťah medzi nebohou a niektorým zo žalobcov bol viac alebo menej intenzívnejší. Zhrnúc uvedené, urobil záver, že žalovaná porušila ust. § 4 ods. 3 zák. č.576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, pretože zdravotnú starostlivosť neposkytla správne, keď nevykonala bezodkladne všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a nezabezpečila správny liečebný postup. Nezistenie správnej diagnózy a nezabezpečenie správneho liečebného postupu vylúčili existujúcu nádej právnej predchodkyne na prežitie. V tom spočíva aj príčinná súvislosť medzi uvedeným

protiprávnym konaním (opomenutím) žalovanej a následkom - smrťou pacientky. Inak povedané, nebyť tohto porušenia, nebohá právna predchodkyňa žalobcov mohla žiť. Mal zároveň za nepochybné, že spôsobená ujma je jediným a priamym následkom protiprávneho konania žalovanej; inak povedané, nebyť protiprávneho konania žalovanej, ktorým bola spôsobená smrť H.. U. V., žalobcovia by ujmu neutrpli. Spomenul, že žalovaná pred vyhlásením medzitýmneho rozsudku (22.06.2017) a rovnako aj pred vyhlásením tohto rozsudku (19.02.2018) navrhla vykonať ďalšie dokazovanie a to súkromným znaleckým posudkom z odboru zdravotníctva, odvetvia kardiológie, s tým, že oslovený súdny znalec Q.. Č. si vyžiadala na vypracovanie posudku tri mesiace. Posudok mal spochybniť danosť príčinnej súvislosti medzi porušením práva a následkom. Ako už súd uviedol v odôvodnení medzitýmneho rozsudku, návrhu na vykonanie tohto dôkazu nevyhovel a to z dôvodu, že vykonané dokazovanie, t.j. znalecký posudok ako aj doplňujúci výsluch súdneho znalca postačovali pre záver, že zo strany žalovanej došlo k protiprávnemu úkonu spočívajúcemu v nesprávnom alebo v nedostatočnom postupe pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pričom smrť alebo právnej predchodkyne žalobcov bola v príčinnej súvislosti s týmto postupom. Žalobcovia si okrem náhrady nemajetkovej ujmy uplatnili aj nárok na náhradu škody, ktorá im mala vzniknúť vynaložením nákladov, spojených s pohrebom H.. U. V.. Vychádzajúc z § 16 a § 420 ods. 1 Obč. zák., uviedol, že protiprávny úkon žalovanej predstavujúci neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti spočíval v tom, že žalovaná porušila ust. § 4 ods. 3 zák. č.576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, pretože zdravotnú starostlivosť neposkytol správne, keď nevykonala bezodkladne všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a nezabezpečila správny liečebný postup. Nezistenie správnej diagnózy a nezabezpečenie správneho liečebného postupu vylúčili existujúcu nádej právnej predchodkyne žalobcov na prežitie. V tom spočíva aj príčinná súvislosť medzi uvedeným protiprávnym konaním (opomenutím) žalovanej a následkom - smrťou pacientky a teda, aj príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a skutočnou škodou, ktorú predstavujú náklady, ktoré museli byť vynaložené na jej pohreb. Škodou je majetková ujma, ktorú možno vyjadriť v peniazoch. Na preukázanie existencie škody a jej rozsahu žalobcovia predložili faktúry, príjmové pokladničné a účtovné doklady z 02.01.2012, 03.01.2012, 04.01.2012 a 05.01.2012, z ktorých súd zistil, že žalobca v 1. rade vynaložil spolu 3.054,18 eur. Výšku skutočnej škody žalovaná nespochybňovala. Čo sa týka aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, žalobcovia zhodne uviedli, že náklady na pohreb vynaložil zo svojich finančných prostriedkov výlučne len žalobca v 1. rade. Žalobcovia vo vzťahu k tomuto nároku netvorili spoločné a nerozlučné spoločenstvo. Preto súd nárok na náhradu škody priznal len žalobcovi v 1. rade. V danom prípade na základe výsledkov dokazovania vo vzťahu k otázke protiprávneho úkonu, resp. neoprávneného zásahu do osobnostných práv súd konštatoval, že zavinenie žalovanej možno hodnotiť ako nedbanlivostné. Konkrétne išlo o nedbanlivosť nevedomú. Žalovaná pri výkone svojej činnosti, t.j. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nevykonala bezodkladne všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a nezabezpečila správny liečebný postup a teda, nechcela spôsobiť škodu - smrť pacientky, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje pomery vedieť mala alebo vedieť mohla. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.. Súd žalobe v časti nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy vyhovel v celom rozsahu, preto priznal žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. Priznaná náhrada trov konania vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade zahŕňa aj náhradu trov konania vo vzťahu k časti nároku na náhradu skutočnej škody, ktorú mu súd priznal v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku, okrem výroku o zamietnutí žaloby na náhradu škody titulom náhrady pohrebných nákladov vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade, podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C.s.p., t.j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Namietala, že súd nerešpektoval povinnosť uloženú mu odvolacím súdom v uznesení z 23.11.2018, ktorým odvolací súd zrušil medzitýmny rozsudok, t.j., že povinnosťou súdu bolo vysporiadať sa so všetkými skutočnosťami, ktoré uviedla žalovaná vo svojom odvolaní. Tvrdila, že súd sa nevysporiadal s jej námietkami a že ich opätovne ignoroval, že dôkazy svedčiace v prospech žalobcov kládol do popredia a v podstate iba na nich založil svoje rozhodnutie, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel a naopak vyhol sa hodnoteniu skutočností, ktoré svedčili v jej prospech a tým ich nemohol hodnotiť

v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Tvrdila, že tým sa rozsudok stal nedostatočne odôvodneným a to v ústavne významnej miere, že súd nezodpovedal na všetky skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Citujúc sčasti z odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k jeho záverom o poskytnutí zdravotnej starostlivosti non lege artis, poukázala na to, že nie je zrejmé, čo súd považuje za bezodkladné vykonanie všetkých zdravotných výkonov potrebných na určenie správnej choroby. Ďalej uviedla, že nie je v moci ošetrojúcich lekárov urobiť „bezodkladne“, či už personálne, ako aj s ohľadom na materiálne a technické vybavenie všetky dostupné zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby. Zdôraznila, že svojím diagnostickým postupom vylúčila diagnózy, ktoré boli typické pre symptómy nebohej, že uvedené konštatoval aj znalec v znaleckom posudku č. 12/2016 v odpovedi 7 na str. 14 posudku (uvedenú odpoveď citovala). Z uvedeného jej vyplýva, že v čase vyšetrenia nič nenasvedčilo pre disekciu aneuryzmy. Odkázala na svoje vyjadrenie zo 04.04.2016, kde podrobne rozoberala priebeh poskytovania zdravotnej starostlivosti na jednotlivých oddeleniach, z ktorého je nepochybné, že ošetrojúci lekári sa z pohľadu informácií, ktoré mali v tom čase snažili postupne stanoviť správnu diagnózu. Vytýkala súdu, že sa v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia skutočnosťami uvedenými v tomto stanovisku nezaoberala. Závery súdu ako aj znalca, čo by bolo keby vykonali ďalšie diagnostické postupy, t.j. slovíčko „keby boli urobili“ nie je podľa nej z odborného hľadiska na mieste, nakoľko sa jedná o hodnotenie zdravotnej starostlivosti ex post - z pohľadu, kedy už poznáme priebeh ochorenia, rovnako sa vie, či liečba bola úspešná alebo nie, či mala nežiaduce účinky alebo komplikácie a nie ex ante - teda z pohľadu informácií, ktoré mali jej ošetrojúci lekári k dispozícii v tom čase. Zdôraznila, že nie je možné vedieť a poznať prvotnú diagnózu, ktorá vyplýva z pitevného protokolu a postaviť si otázku, čo všetko mali lekári urobiť, aby zistili pitevnú diagnózu. Takýto postup posúdenia zdravotnej starostlivosti nie je možný. Navyše stanovenie správnej diagnózy, tak ako uviedli vyššie, je proces, ktorý sa nedá urýchliť, resp. urobiť bezodkladne, tak ako to uzavrel súd prvej inštancie, nakoľko sa jedná o postupný proces približovania sa medicínskym možnostiam diagnostiky správnej diagnózy. Súd za nesprávne považoval nevykonanie transsesofageálneho echokardiografického vyšetrenia, kontrastného CT vyšetrenia, alebo vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou, pričom v danom prípade nebolo vykonané ani jedno vyšetrenie. Ako vyplýva z výpovede znalca na pojednávaní konanom 22.06.2017, Echokardiografické vyšetrenie nie je dostupné počas služby, t.j. po pracovnej dobe. Nebohá pacientka prišla na ambulanciu práce ku koncu pracovnej doby o 16:00 hod a teda takéto vyšetrenie bolo k dispozícii až na druhý deň. Z uvedeného mala za zrejmé, že echokardické vyšetrenie nebolo v danom čase k dispozícii a preto nie je možné vyčítať ošetrojúcim lekárom, že toto nevyužili. Zostávajú ďalej kontrastné CT vyšetrenie alebo vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou. Ďalej citovala sčasti z výsluchu žalobcu v 1. rade z pojednávania konaného 22.06.2017, z ktorého jej vyplynulo, že ošetrojúci lekár uvažoval o CT vyšetrení, ktoré by mohlo odhaliť správnu diagnózu, čo tiež vyvracia záver súdu o neodbornosti ošetrojúceho lekára. Položila otázku, prečo odišli domov a či sa žalobca v 1. rade, resp. jeho nebohá manželka informovali, že CT vyšetrenie už nie je potrebné. Vytýkala súdu, že sa touto skutočnosťou nezaoberala, že v prospech žalobcov uvádza, že v dôsledku nevykonania (aspoň niektorého) z vyššie uvedených vyšetrení, lekári žalovanej nezistili správnu diagnózu a pacientku dňa 29.12.2011 pustili domov, čo je v rozpore aj so závermi Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý konštatoval, že nebohej nemusela byť 29.12.2011 poskytnutá ústavná zdravotná starostlivosť. Mala za nepochybné, že ošetrojúci lekár uvažoval o CT vyšetrení, ktoré však urobené nebolo, keďže nebohá z nemocnice odišla, bez toho aby sa informovala, či jej bude, alebo nebude robené CT vyšetrenie. Poukázala na to, že v rámci svojej úvahy súd prihliada taktiež na okolnosti prípadu, napr. na podiel poškodeného na priebehu vzniknutého stavu, ktorý viedol k neoprávnenému zásahu. (Rozsudok NS ČR z 28.07.2007, sp. zn. 30 Cdo 2625/2007. Tvrdila, že súd konal v rozpore s § 13 ods. 3 Obč. zák., kde sú taxatívne ustanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex offa a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení výšky súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u postihnutej osoby, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. (Rozsudok NS SR z 28.4.1998, sp. zn. 1Cdo 89/97, R 21/2001/. Podľa jej názoru si samotné závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a záverov znaleckého posudku odporujú. Úrad konštatoval, že nie je možné výkonom dohľadu jednoznačne potvrdiť, že v čase interného vyšetrenia dňa 29.12.2011 bola disekcia aorty RTG vyšetrením, ktorého nevykonanie je poskytovateľovi vytýkané, diagnostikovateľná. Vzhľadom na uvedené nie je možné jednoznačne preukázať, že zistené pochybenia boli v priamej príčinnej súvislosti s úmrtím. Naopak so záverov znaleckého posudku vyplynulo, že čas určenia prepuknutia choroby s vysokou pravdepodobnosťou začalo už dňa 29.12.2011 okolo 15:00.

Rozpor videla tiež vo vyjadrení o percentuálnom prežití pacientov, že znalcom uvádzané 75 % možné prežitie, je v rozpore s údajmi uvedenými konzultantom úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Q.. U. S. - kardiochirurgom, že 40 % pacientov zomiera bezprostredne pri prvých príznakoch aortálnej disekcie a 50 % v priebehu prvých 24 hodín po prijatí do nemocnice. Súd podľa jej názoru v rozsudku nevysvetlil, prečo nebral do úvahy závery úradu, ktorý hoci konštatoval porušenie povinnosti, zároveň uviedol, že nie je možné konštatovať, či zistené pochybenia zapríčinili smrť a rovnako percentuálne vyjadrenie prežitia je oveľa nižšie ako to konštatoval znalec. Súd nevysvetlil, prečo sú pre neho dôveryhodnejšie závery jedného znalca oproti záverom úradu, na ktorom sa podieľali: Q.. Y., Q.. Š., Q.. R., P.. Q.. Q. P.Š., V., Q., P.. Q.. P. Q., V.. Dôvodom na vypracovanie súkromného znaleckého posudku bola predovšetkým tá skutočnosť, že tak úrad, ako aj znalec posudzovali zdravotnú starostlivosť ex post a rovnako tiež to, že jej otázky, ktoré súdu doručili 04.04.2016 (hoci boli súdom vyzvaní na ich predloženie) pribratému znalcovi položené v uznesení z 22.07.2016 položené neboli. Vytýkala súdu, že nepripustenie dať si vyhotoviť súkromný znalecký posudok neodôvodnil. K výške nemajetkovej ujmy, uviedla, že súd priznal každému zo žalobcov sumu 30.000 eur, ktorú považoval za primeranú, že pri rozhodovaní o tejto otázke prihliadal aj na judikatúrnú činnosť súdov, ktorá vytvorila rámcový podklad, v ktorom je možné sa orientačne pohybovať. Hoci sa súd odvoláva na judikatúrnú činnosť súdov, túto bližšie nekonkretizoval a nepoukázal ani na jedno rozhodnutie zo súdnej praxe, o ktoré oprel svoje rozhodnutie vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy. Tvrdila, že odôvodnenie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy obsahujúce všeobecný odkaz na (možnú) satisfakčnú úlohu rozsudku z trestného konania, rozsudku vo vlastnom posudzovacom konaní, odkaz na bližšie neurčenú vlastnú judikatúru v obdobných veciach, prípadne odkaz na výšku náhrad poskytovaných podľa platných právnych predpisov týkajúcich sa náhrady škody na zdraví bez toho, aby vyslovil vlastnú úvahu o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktoré ho viedli k jeho úvahe, je nepreskúmateľné. Zastávala názor, že súd rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj vlastnou rozhodovacou činnosťou. Ustálená súdna judikatúra zaviedla princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch k iným formám finančných kompenzácií, čo znamená, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie, ale na strane druhej umožňovala spravodlivé zadosťučinenie. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok NS SR, pod sp. zn. 4Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006, v zmysle ktorého je nepredstaviteľné, aby výška nemajetkovej ujmy presahovala výšku odškodnenia obetí násilných trestných činov. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada, napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám (napr. Karhuvaara a Iltalehti vs. Fínsko). V tejto súvislosti poukázala na zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilným trestným činom, § 5 ods. 1, že v prípade smrti sa odškodňuje najviac vo výške 50-násobok minimálnej mzdy a v prípade obetí znásilnení, sexuálnych násilí a sexuálneho zneužívania odškodňuje maximálne vo výške 10 násobku minimálnej mzdy. V čase zásahu do osobnosti, t.j. v roku 2011 minimálna mesačná mzda predstavovala sumu 317 eur, t.j. maximálna náhrada pre obeť sexuálnych trestných činov je vo výške 3.170 eur a v prípade smrti maximálne vo výške 15.850 eur. Priznaním čiastky spolu vo výške 90.000 eur vzniká rozpor, nakoľko v danom prípade je zásah do osobnostných práv žalobcov - práva na súkromie hodnotený vyššie ako ľudský život, od ktorého by sa mali odvodzovať ostatné hodnoty upravené v § 11 Obč. zák. Poukázala na to, že súd svojim rozhodnutím dostal ošetrovateľov do postavenia osôb, ktorí sú „horší,“ ako vrahovia a páchatelia sexuálnych trestných činov. Okrem iného, uviedla, že rozhodnutie súdu je vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy tiež v rozpore s jeho vlastnou rozhodovacou činnosťou, že pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. (Nález ÚS SR sp. zn. III.ÚS 288/2017 z 05.12.2017). V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 15.03.2017 pod č.k. 12C/391/2001 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.07.2018, ktorým bolo pozostalej manželke priznaná suma 13.000 eur a deťom (v čase zásahu maloletým) 12.000 eur a 15.000 eur. Samotní žalobcovia si svoj nárok uplatnili už skôr v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod č.k. 15C/204/2012, v ktorom žiadali nemajetkovú ujmu spolu vo výške 30.000 eur. Toto konanie bolo zastavené uznesením z 20.01.2014. Ak vtedy považovali sumu 30.000 eur pre všetkých za dostačujúcu, v dobe kedy zásah do ich súkromia bol bezprostrednejší a určite aj intenzívnejší, je otázkou, prečo v tomto konaní odrazu požadovali sumu spolu vo výške 90.000 eur. Za nesprávny záver súdu považovala tiež jeho odôvodnenie, že nezistil žiadne skutočnosti na strane žalobcov, ktoré by odôvodňovali záver, že by niektorému zo žalobcov patrila, či už vyššia alebo nižšia náhrada nemajetkovej ujmy, keďže intenzita vzťahu žalobcov s nebohrou bola s ohľadom na najužšie príbuzenské vzťahy obdobná. Podľa jej názoru

bolo povinnosťou súdu odôvodniť ako sa zásah do súkromia - teda smrť alebo jej prejavila u žalobcov v 1. až 3. rade po jej smrti. Smrť blízkej osoby je nepochybne veľkým zásahom pre každého, o to viac ak odíde nečakane. Nie je však možné, aby sa zásah do súkromia prejavoval u každého zo žalobcov rovnakým spôsobom, aj napriek tomu, že svoju mamu a manželku mali všetci rovnako radi. Životné udalosti (rozvod, ochorenie, smrť) prežívame odlišne a zvládame ich každý s ohľadom na naše charakteristické povahového črty. Lepšie znáša hoci aj nepriaznivé životné situácie niekto, kto je pokojný oproti osobe, ktorá je aj pri bežných situáciách emočne labilnejšia. U niekoho môže zásah vyvolať až depresívne stavy a pod. V tejto súvislosti opakovane zdôraznila, že nespochybňuje dobré rodinné vzťahy, ktoré mali žalobcovia s nebohrou. Bolo však ich úlohou, aby preukázali zásah do ich osobnostných práv, čo preukázané nebolo a súd to od žalobcov ani nepožadoval. Podľa jej názoru žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu ich skutkových tvrdení. Tvrdila, že záver súdu o nemateriálnej ujme, ktorá mala žalobcom vzniknúť sa žiadnym spôsobom nepremietla do odôvodnenia rozhodnutia o priznanej výške, že odôvodnenie rozsudku je arbitrárne, zjavne neodôvodnené, neprimerane prísne a nezohľadňujúce okolnosti prejednávanej veci. Tvrdila, že doterajšie konanie a rozhodnutie súdu možno považovať za jednostranné, pretože súd bral do úvahy len dôkazy v prospech žalobcov a nezaoberal sa navrhnutým dôkazom, ktorý mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu z hľadiska jej tvrdenia, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu právnemu názoru. Navrhla rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, alebo ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

5. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o náhradu škody titulom náhrady pohrebných nákladov vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade, odvolaním nebol napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní nebol preskúmaný.

6. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem), prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., lebo súd úplne zistil skutkový stav veci a správne ho právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave a odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na dôvody ktoré aj odkazuje.

7. Odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

8. Žalovaná v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C.s.p., t.j., že súd súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právného posúdenia veci.

9. Ani jeden z vyššie uvedených odvolacích dôvodov nie je daný.

10. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu uvedenom v § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. žalovaná namietala čiastočnú nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

11. Namietala, že súd sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom odvolaní voči predchádzajúcemu medzitémnému rozsudku, ktorý odvolací súd uznesením 9Co/425/2017 z 23.11.2018 zrušil. Ďalej tvrdila, že súd sa nedostatočným odôvodnením v ústavne významnej miere nezodpovedal všetky skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, že svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach uvádzaných žalobcami a že sa vyhol hodnoteniu skutočností, ktoré svedčili v jej prospech.

12. Výhrada žalovanej o nepreskúmateľnosti rozhodnutia v naznačenom smere je neopodstatnená.

13. Písomné vyhotovenie rozhodnutia a jeho odôvodnenie zodpovedá všetkým kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 C.s.p., je presvedčivé a preskúmateľné. Súd sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré považoval za preukázané, uviedol úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní a pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Pokiaľ žalovaná namietala, že súd sa nevysporiadal

so všetkými skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom prvom odvolaní voči medzitýmnemu rozsudku, je potrebné uviesť, že súd nie je povinný zodpovedať na všetky výhrady uvádzané v odvolaní strany sporu, ale len na tie, ktoré sú v prejednávanej veci právne významné a ktoré po ich vyhodnotení, dávajú relevantnú odpoveď pre správne rozhodnutie súdu. V prejednávanej veci pritom súd prihliadol na všetky vykonané dôkazy, ktoré vo veci vykonal. Jeho dokazovanie bolo veľmi obsiahle a podrobné. Vysporiadal sa so všetkými listinnými dôkazmi, s obsahom výsluchu strán sporu, aj s výhradami žalovanej, vychádzajúc aj zo záverov vykonaného znaleckého dokazovania, ktoré bolo opätovne veľmi obsiahle a podrobné, urobil správne závery a uviedol, čo považoval v konaní za nesporné a ktoré skutočnosťami boli v konaní sporné, ktoré vyhodnotil. Súd sa dostatočným spôsobom a podrobne zaoberal jednak základom, ako aj výškou nároku žalobcov v 1. - 3. rade, na ktoré závery v celom rozsahu odvolací súd odkazuje. Pokiaľ vytyka súdu, že nevysvetlil, resp. že jej nie je zrejmé, čo považuje za „bezodkladné“ poskytnutie zdravotnej starostlivosti, je potrebné uviesť, že súd v tomto kontexte dôvodil, že u nebohej neboli vykonané všetky potrebné vyšetrenia a to už v prvý deň po príchode do zdravotníckeho zariadenia, čo vyplynulo aj zo záverov znaleckého dokazovania. Tento výraz znamená stav, aký sa javil pri vyšetrení a vo vzťahu k nevykonaniu bezodkladne všetkých zdravotných výkonov potrebných na určenie správnej choroby a nezabezpečenia správneho liečebného postupu. Tento svoj záver vysvetlil súd podrobne v odôvodnení svojho rozhodnutia počínajúc bodom 56. a nasl. Zo záverov znaleckého posudku, na ktoré poukázal súd, o.i., vyplynulo, že krvácanie do perikardu (osrdcovníka) ako následok postupujúcej disekcie aorty s vysokou pravdepodobnosťou začalo 29.12.2011 okolo 15.00 hod., t.j. v čase prvého vyšetrenia právnej predchodkyne žalobcov u žalovanej. Súd pritom poukázal aj na totožný záver, ktorý učinil a ďalší odborník konzultant Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Q.. Q. P., ktorý uviedol, že disekcia bola rozsiahla už v deň prvých vyšetrení. V bode 59. rozsudku súd poukázal na to, že u právnej predchodkyne žalobcov boli už 29.12.2011 v čase prvých vyšetrení prítomné niektoré príznaky tejto choroby a to poruchy videnia, bolesť v krku, slabosť, bolesť brucha. I keď u pacientky neboli prítomné všetky prejavy, ktoré sú typické pre disekciu aorty, ale že niektoré príznaky prítomné boli, ktoré mohli vzbudiť podozrenie na disekciu aneurizmy. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 65. napokon poukázal na to, že z hľadiska vykonania všetkých zdravotných výkonov potrebných na určenie správnej choroby zo záverov súdneho znalca jednoznačne vyplynulo, že existujú tri vyšetrenia, ktorými sa dá diagnóza disekcie aorty najbezpečnejšie určiť, že sú nimi transesofagenálne echo kardiografické vyšetrenie (ultrazvukové vyšetrenie aorty sondou zavedenou do pažeráka, kontrastné CT vyšetrenie (vyšetrenie počítačovou tomografiou s predchádzajúcim vstreknutím kontrastnej látky do krvného obehu pacienta) a vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou a že každé z týchto vyšetrení by odhalilo prítomnosť disekcie aorty takmer so 100 % istotou. A že v danom prípade nebolo vykonané ani jedno z týchto troch vyšetrení, pričom žalovaná disponovala všetkými tromi zariadeniami na vykonanie týchto diagnostických metód. Zhrnúc možno urobiť záver, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je presvedčivé a nemožno mu vytknúť nepreskúmateľnosť.

14. Podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie veci sú všetky vady prejavujúce sa v inom postupe súdu prvej inštancie pri dokazovaní v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú bez ďalšieho, ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

15. V odvolaní žalovanej sa neuvádza žiadna skutočnosť, ktorá by zakladala existenciu tohto odvolacieho dôvodu, preto ani tento odvolací dôvod nie je daný.

16. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi

preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.

17. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 C.s.p.

18. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku, pokiaľ ide o vyhodnotenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, ktorý vyčerpávajúco dáva odpovede na všetky spochybňované skutočnosti uvádzané žalovanou v odvolaní, na ktoré dôvody poukazuje aj odvolací súd.

19. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany i podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

20. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, tzn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní žalovanej.

21. Odvolací súd sa vo vzťahu k záverom súdu o poskytnutí zdravotnej starostlivosti non lege artis v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu uvedenými v odôvodnení rozsudku. Námietky žalovanej, že nie je v moci ošetrojúcich lekárov urobiť „bezodkladne“, či už personálne, ako aj s ohľadom na materiálne a technické vybavenie všetky dostupné zdravotnícke výkony potrebné na určenie správnej choroby, sú bez právneho významu. Celý postup žalovanej pri určovaní -diagnostikovaní správnej (nesprávnej) diagnózy právnej predchodkyne žalobcov je opísaný a súdom vyhodnotený v odôvodnení rozsudku, s ktorými závermi, ktoré z tohto postupu vyplynuli stotožňuje aj odvolací súd. Záver súdu, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nebola právnej predchodkyňi žalobcu poskytnutá správne, pretože neboli bezodkladne vykonané všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a preto nebol zabezpečený správny liečebný postup, je správny. Odvolací súd predovšetkým odkazuje na bod 66. odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd konštatoval, že v danom prípade nebolo vykonané ani jedno z troch vyšetrení, t.j. ultrazvukové vyšetrenie aorty sondou zavedenou do pažeráka, kontrastné CT vyšetrenie, ani vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou, ktoré každé z týchto vyšetrení by odhalilo prítomnosť disekcie aorty takmer so 100 % istotou, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že metódy diagnostiky disekcie aorty boli u žalovanej ľahko dostupné, že žalovaná disponovala všetkými tromi zariadeniami na vykonanie týchto diagnostických metód, že CT vyšetrenia a vyšetrenie magnetickou rezonanciou mohli byť vykonané už 29.12.2011 aj v čase po 16.00 hod., t.j. po pracovnej dobe a echokardiografické vyšetrenie vzhľadom na neprítomnosť odborníkov po pracovnej dobe mohlo byť vykonané nasledujúci deň, t.j. 30.12.2011. Zhrnúc uvedené súd urobil správny záver, že v dôsledku nevykonania aspoň niektorého z uvedených vyšetrení, lekári žalovanej nezistili správnu diagnózu a pacientku 29.12.2011 pustili domov, že správnu diagnózu nezistili ani nasledujúci deň, kedy sa pacientka pre pretrvávajúce ťažkosti opätovne dostavila k žalovanej a pre bolesti brucha, vracanie a nevoľnosť bola hospitalizovaná na II. chirurgickej klinike, kde po 18 hodinách zomrela. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, tak ako to uvádza súd prvej inštancie, že disekcia aorty je akútny život bezprostredne ohrozujúci stav, ktorý vyžaduje okamžitú hospitalizáciu, urgentnú operáciu a následnú intenzívnu pooperačnú starostlivosť v trvaní niekoľkých dní až týždňov a že nezistenie správnej diagnózy viedlo k tomu, že zdravotnícky personál žalovanej ne zvolil správny

liečebný postup zodpovedajúci disekcie aorty - prevoz na kardiochirurgickú kliniku VÚSCH v Košiciach a okamžitý kardiochirurgický operačný výkon zvolený v závislosti od zisteného rozsahu disekcie. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie poukazuje na to, že v prípade správneho postupu by nádej na prežitie pacientky bola približne v rozsahu 70 - 75 % v období od operácie do prepustenia z nemocnice. K výhradám žalovanej ohľadom hodnotenia diagnostických postupov súdom ex post, že takéto hodnotenie nie je z odborného hľadiska namieste, je potrebné uviesť, že v tomto prípade ide o doktrínu „straty šancí“ a že v prípade poskytnutia zdravotnej starostlivosti lege artis zo strany žalovanej, by k úmrtiu právnej predchodkyne žalobcov s pravdepodobnosťou 70 - 75 % nebolo došlo, keďže diagnóza disekcia aorty by mohla byť riešená prevozom na kardiochirurgickú kliniku VÚSCH v Košiciach a okamžitým kardiochirurgickým operačným výkonom zvoleným v závislosti od zisteného rozsahu disekcie by bola šanca prežitia u pacientky približne 70 - 75 %. Je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že u žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti ide v prípade otázky hodnotenia, či došlo k protiprávneho úkonu, resp. neoprávneného zásahu do osobnostných práv, o jej objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu, že žalovaná nevykonala bezodkladne všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a nezabezpečila správny liečebný postup, teda že nechcela spôsobiť škodu - smrť pacientky, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje pomery vedieť mala alebo vedieť mohla, že išlo o nedbanlivosť nevedomú. Výhrada žalovanej, že pacientka mala ísť na CT vyšetrenie a že naň nepočkala a išla domov, pretože pred ňou urobili vyšetrenie inému naliehavejšiemu prípadu a museli čakať, je nedôvodná. Žalovaná v tomto smere špekuluje, lebo zdravotnícke zariadenie ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný urobiť všetky potrebné vyšetrenia včas pre správne určenie diagnózy, že okrem nevykonaného CT vyšetrenia žalovaná nevykonala ani ďalšie potrebné vyšetrenia, ktoré by včas a správne diagnostikovali zdravotný stav pacientky, t.j. nevykonalo sa ultrazvukové vyšetrenie aorty a vyšetrenie aorty magnetickou rezonanciou, pritom každé z týchto vyšetrení by odhalilo prítomnosť disekcie aorty s takmer 100 % istotou. Preto sú uvedené výhrady žalovanej v tomto smere nedôvodné a bez právneho významu. V prejednávanom spore z týchto dôvodov nebolo preukázané ani spoluzavinenie poškodenej pacientky, ako to tvrdí žalovaná v odvolaní.

22. K doplneniu dokazovania - návrhu žalovanej dať si vypracovať súkromný znalecký posudok je potrebné uviesť, že súd v rozsudku v bode 95. presvedčivo zdôvodnil prečo mu nevyhovelo t.j., že vykonané dokazovanie, znalecký posudok, ako aj doplňujúci výsluch súdneho znalca postačovali pre záver súdu, že zo strany žalovanej došlo k protiprávnemu úkonu spočívajúcemu v nesprávnom alebo nedostatočnom postupe pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pričom smrť alebo nej právnej predchodkyne žalobcov bola v príčinnej súvislosti s týmto postupom. Je potrebné dodať, že žalovaná mala dostatok času od začatia sporu do rozhodnutia súdu takýto súkromný znalecký posudok súdu predložiť, čo však neurobila.

23. Nezanedbateľná je aj tá skutočnosť, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zistil u žalovanej nedostatky (bod 24. odôvodnenia rozsudku), ktorým bola žalovanej uložená povinnosť usporiadať pre lekárov pracujúcich na oddeleniach Centrálného príjmu v termíne do 30.06.2012, odborný seminár na tému štandardné diagnostické a terapeutické postupy pri bolestiach na hrudníku, diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku s akcentáciou na problematiku disekujúcej auneryzmy aorty a jej polyformnej symptomatológie zasahujúcej do pôsobnosti mnohých medicínskych odborov (bod 26. odôvodnenia rozsudku), že žalovaná 19.06.2012 písomne oznámila Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, že splnila uložené nápravné opatrenie a uvedený seminár na uloženú tému sa konal 12.06.2012. K námietkam žalovanej, z akého dôvodu súd nevysvetlil, prečo sú pre neho dôveryhodnejšie závery jedného znalca, oproti záverom úradu, je potrebné uviesť, že súd predovšetkým vychádzal zo znaleckého dokazovania znalca z odboru zdravotníctva, farmácie, odvetvie interná medicína a kardiológia zo znaleckého posudku č. 12/2016 súdneho znalca Q.. V. I., V., ktorý bol, o.i. vypočutý pred súdom na návrh žalovanej, ktorý jednoznačne zodpovedal na otázky žalovanej a to vo vzťahu k príčinnej súvislosti, t.j. či k úmrtiu alebo nej došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním, resp. opomenutím žalovanej (body 30. - 34. odôvodnenia rozsudku). Pritom závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania a závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou sú totožné v podstatných dôvodoch a to, že pri internom vyšetrení 29.12.2012 neboli realizované všetky dostupné vyšetrenia na zistenie príčin bolesti na hrudníku (laboratórne vyšetrenie krvi, RTG vyšetrenie hrudníka, echokardiografické vyšetrenie), že EKG záznam bol nesprávne interpretovaný ako vylučujúci akútne koronárny syndróm a pľúcnu embolizáciu, rovnako aj klinický nález bol označený ako nesvedčiaci pre akútne koronárny syndróm a pľúcnu embolizáciu.

24. Odvolací súd sa stotožňuje aj so závermi súdu o existencii nemajetkovej ujmy na strane žalobcov, čo do základu a výšky, ktoré sú podrobne zdôvodnené v odôvodnení rozsudku (body 70. a nasl.) a na ktoré v celom rozsahu odkazuje. V konaní bolo nesporne preukázané, že medzi nebohou a žalobcami v 1., 2., 3. rade a to medzi žalobcom v 1. rade ako jej manželom a rovnako žalobcami v 2., 3. rade ako jej synmi v čase smrti existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného rodinného života v takej intenzite, že smrť manželky a matky zasiahla do práva žalobcu na súkromný a rodinný život, že žalobcovia utrpeli vážnu citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty najbližšej osoby a nenávratne stratili možnosť udržiavať a rozvíjať vzťahy založené na silných citových väzbách. Súd správne mal za preukázanú prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb medzi žalobcami a nebohou výsostne na emocionálnom základe s tým, že smrť manželky a matky bola pre žalobcov traumatizujúcim zážitkom, ktorý sa prejavil v ich psychike vo forme smútku zo straty blízkej osoby, ktorý smútok v ňom stále pretrváva s tým, že žalobcovia s nebohou tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi, citovými väzbami a z nečakanej smrti doposiaľ prežívajú pocity úzkosti, smútku a zúfalstva a odo dňa smrti manželky a matky stratili možnosť viesť s ňou súkromný život, možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov a túto stratu doposiaľ prekonávajú s ťažkosťami, že ide o stav trvalý a nenapraviteľný a trauma, ktorú žalobcovia utrpeli je neodstrániteľná. Odvolací súd poukazuje na správne závery súdu aj vo vzťahu k priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy (bod 92. odôvodnenia rozsudku), kedy súd prihliadol na typ príbuzenského pomeru medzi žalobcami a zomrelou (matka žalobcov v 2. a 3. rade a manželka žalobcu v 1. rade), na ich vek, ako aj intenzitu ich vzťahov. Poukazovanie na zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilným trestným činom - § 5 ods. 1, je bezpredmetné, lebo tento zákon sa vzťahuje na uplatňovanie iných nárokov, v súvislosti s odškodňovaním osôb poškodených násilným trestným činom, ktoré osoby odškodňuje štát, nie však páchatel trestného činu. V prejednávanej veci sa nesúdia konkrétni lekári, pričom to nie je ani účelom tohto konania ale sa posudzuje zodpovednosť zdravotníckeho zariadenia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, či bola alebo nebola poskytnutá lege artis a z toho vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov.

25. Výška priznanej nemajetkovej ujmy, nie je v rozpore s rozhodovacou činnosťou súdu, ako to tvrdí žalovaná. Súdna prax v obdobných právnych veciach priznala príbuzným v obdobnom príbuzenskom vzťahu, ako sú žalobcovia s ich právnou predchodkyňou (deťom, resp. manželom) náhradu nemajetkovej ujmy v sumách, ktoré nie podstatne vyššie, resp. nižšie, ako priznaná náhrada v prejednávanej veci. Napr. rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 9Co/271/2019 z 20.05.2020, v prípade smrti rodičov bola pozostalým deťom priznaná nemajetková ujma pri strate oboch rodičov každému po 40.000 eur. Odvolací súd upriamuje pozornosť napr. aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - uznesenie 5Cdo/244/2011 zo 04.04.2012, ktorým dovolací súd dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove 16Co/29/2011 z 20.06.2011 odmietol, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov 8C/46/2005 zo 14.10.2010, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ktorý zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi v 1. rade nemajetkovú ujmu 30.000 eur, žalobkyni v 2. rade nemajetkovú ujmu v sume 30.000 eur a žalobkyni v 3. rade nemajetkovú ujmu v sume 10.000 eur a to v súvislosti s konštatovaním, že neboli včas vykonané sledovania a špecializované vyšetrenia, ktoré boli v danom prípade nevyhnutné v súvislosti s poskytnutím zdravotnej starostlivosti u žalovanej, v ktorom spore bolo vykonané znalecké dokazovanie a ktoré preukázalo príčinnú súvislosť medzi konaním, resp. opomenutím povinnosti žalovanej a smrťou nebohého syna žalobcov a brata žalobkyne. Išlo v danom prípade o spôsobenie úmrtia člena rodiny ako neodvratiteľného faktu, ktorý natrvalo rozhodujúcim spôsobom pretrhal rodinné a citové väzby s rodičmi, ako aj jediným súrodencom. Išlo teda o obdobnú právnu vec, ako je prejednávaná vec, že v dôsledku nevykonania potrebných vyšetrení zdravotníckym zariadením, ktoré by stanovili správnu diagnózu, došlo u poškodených osôb, resp. rodinných príslušníkov k úmrtiu pacienta a zásahu do práva na ochranu súkromia žalobcov.

26. Z uvedených dôvodov výhrady žalovanej k celej výške priznaného nároku sú nedôvodné.

27. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia podrobne a presvedčivo vysvetlil, ako dospel ku svojim záverom ohľadom výšky priznanej nemajetkovej ujmy na strane žalobcov vo vzťahu k rodinným väzbám voči nebohej. Vo svojich záveroch poukazoval na to, že závažnosť, teda intenzita vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo sa dotýka všetkých troch žalobcov v rovnakom rozsahu a nezistil žiadne skutočnosti na strane žalobcov, ktoré by odôvodňovali záver, že by niektorému zo žalobcov patrila, či už vyššia alebo nižšia náhrada nemajetkovej ujmy, z ktorého závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na ktoré odkazuje.

28. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny.

29. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalobcom bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

30. Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).